

Riskienhallintaosasto/Kaupunkiympäristöyksikkö

1.2.2024

Keskustan huoltotunnelin läpiajo-oikeuksien huutokaupan järjestäminen

Helsingin kaupunginvaltuuston Vihreä valtuustoryhmä on tehnyt valtuustoaloitteen 13.9.2023 liittyen keskustan huoltotunnelin läpiajo-oikeuksien huutokaupan järjestämiseen. Liikenneinsinööri Juha Hietanen kaupunkiympäristön toimialan, liikenne- ja katusuunnittelupalvelusta on valmistellut vastausta ko. valtuustoaloitteeseen. Ohessa on pelastuslaitoksen kommentit valtuustoaloitteeseen palo- ja pelastusturvallisuuden näkökulmasta.

Keskustan huoltotunnelin suunnittelun lähtökohtana on ollut sen käyttäminen pääasiallisesti huoltoliikenteelle sekä reittinä tunnelin kautta ajettaviin pysäköintilaitoksiin. Tunnelissa on läpiajoliikenne kielletty eikä sen palotekniset ratkaisut puolla tunnelin avaamista yleisöliikenteelle nykyjärjestelyin.

Erillisten läpiajo-oikeuksien huutokauppaamisen pelastuslaitos näkee ongelmallisena. Keskeiseksi kysymykseksi nousee se, että kuinka valvotaan ja estetään se, ettei ns. yleisöliikenne lisääntyä kohtuuttomasti. Rajanveto myös sallitulle ja ei-sallitulle liikennemäärälle on haastavaa.

Keskustan huoltotunnelin läpiajoliikenteen sallimiseksi on ollut erinäisiä hankkeita viime vuosina. Esimerkiksi vuonna 2019 pelastuslaitos on neuvotellut Helsingin Väylä Oy:n kanssa huoltotunnelin pysäköintiliikenteen laajentamismahdollisuuksista. Neuvotteluista on laadittu Arkkitehtitoimisto Maria Ailion toimesta muistio (2.12.2019), jossa käsitellään pelastuslaitoksen edellytyksiä itä-länsi-suuntaisen liikenteen lisäämiselle. Keskeiset haasteet pelastuslaitoksen näkökulmasta liittyvät autoilijoiden turvallisiin poistumismahdollisuuksiin ja toisaalta myös pelastuslaitoksen sammutus- ja pelastustoiminnan riittäviin edellytyksiin.

Yhtenä keskeisenä haasteena huoltotunnelissa on Kluuvin vanhan osuuden palo- ja poistumisturvallisuuden taso. Ns. vanhan osan ja uudemman osan palotekniset ratkaisut eivät ole samantasoisia eivätkä ne ilman muutostöitä mahdollista liikennemäärien lisäämistä. Haasteen aiheuttaa erityisesti vanhalla osalla poistumisteiden riittämättömyys ja toisaalta myös ns. Kluuvin ruhjeen kohdalla oleva tunnelin yksikaistaisuus, jonka voidaan katsoa lisäävän onnettomuusriskiä tunnelissa.

Kokonaisuutta tarkastellessa haasteena on myös tunnelissa oleva vesisummutusjärjestelmä, joka lauetessaan täyttää paloalueen hienolla vesisumulla. Hieno vesisumu ehkäisee tehokkaasti palon leviämistä, mutta toisaalta myös merkittävästi vaikeuttaa autoilijoiden turvallista poistumista tunnelista. Myös tunnelin savunhallintajärjestelmän periaate katkaista tunneli savuverhoilla ei ole toimiva tai toivottava ratkaisu suuremmilla liikennemäärillä. Voidaankin todeta, että tunnelin palotekniset ratkaisut ovat hyväksyttäviä satunnaiselle liikenteelle, mutta liikennemäärien kasvattaminen ei nykyisillä paloteknisillä ratkaisuilla ole pelastuslaitoksen näkökulmasta mahdollista.

1.2.2024

Onnettomuustilanteiden aikainen sammutus- ja pelastustoiminta on myös nykyisillä paloteknisillä ratkaisuilla haastavaa. Tunnelin ja onnettomuuskohteen saavuttaminen palotilanteessa on hyvin aikaa vievää, koska pelastuslaitos joutuu lähtökohtaisesti tukeutumaan pystykuiluihin, jotka sijaitsevat eri kiinteistöissä/rakennelmissa Helsingin keskustan alueella. Tästä aiheutuu se riski, että esimerkiksi tulipalotilanteessa avun saaminen tunnelissa saattaa viivästyä ja tämä riski ei ole pelastuslaitoksen näkökulmasta enää hallittavissa, mikäli liikennemäärät kasvavat nykyisestä.

Tieliikenteeseen käytetyissä tunneleissa palo- ja poistumisturvallisuuden nykyaikaisena ratkaisuna pidetään ns. kaksoistunneliratkaisua, jossa erisuuntainen liikenne kulkee omissa, palo-osastoiduissa tunneliputkissaan. Tämän lisäksi tieliikennetunnelien palo- ja poistumisturvallisuus on kokonaisuus erilaisia palonilmaisu-, savunhallinta- ja liikenteenhallintajärjestelmiä. Pelastuslaitoksen näkökulmasta siis tunnelin liikennemäärien kasvattaminen ja/tai läpiajoliikenteen salliminen ei ole nykyjärjestelyin mahdollista. Pelastuslaitos kuitenkin mielellään osallistuu jatkokeskusteluihin, mikäli tunnelin paloteknisiä ratkaisuja halutaan muuttaa siten, että tunnelin laajempaa käyttöä voitaisiin harkita.

Helsingissä 1.2.2024

Joonatan Suosalo

palomestari

Helsingin kaupungin pelastuslaitos

p. 040 725 0152

s. joonatan.suosalo@hel.fi